

Velja po pošti:

za celo leto naprej . K 28-
za pol leta " 13-
za cetr leta " 6·50
za en mesec " 2·20
za Nemčijo celoletno " 29-
za ostalo inozemstvo " 35-

V upravnosti:

za celo leto naprej . K 22·40
za pol leta " 11·20
za cetr leta " 5·60
za en mesec " 1·90
S pošiljanjem na dom stane na
mesec 2 K. Posamezne št. 10 v.

**Uredništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pišma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona štev. 74.**

Inserati:

Enostolpna petitrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat 13 " "
za trikrat 10 "
za več ko trikrat 9 "

V reklamnih noticah stane
enostolpna garmonovrsta
30 vinarjev. Pri večkratnem
objavljenju primeren popust.

Izhaja:

vsak dan, izjemski nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

SLOVENEC

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 6.
Sprejema naročino, inserate in reklamacije.
Upravniškega telefona štev. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Bienerth odstopil.

Bienerthova vlada je demisionirala, uradni brzovaj že tudi poroča, da objava današnja »Wiener Zeitung« cesarjevo lastnoročno pismo, s katerim se naznana, da je cesar sprejel odstop Bienerthove vlade in naroča Bienerthu, naj sedanje ministrstvo vodi posle toliko časa, dokler se ne sestavi novo ministrstvo.

Včeraj opoldne je bil ministrski svet. Udeležili so se ga vsi ministri. Posvetovali se niso dolgo. Takoj po ministrskem svetu se je pejal Bienerth v galauniformi na dvor, kjer je poročal cesarju o kritičnem položaju. Ob četrt na 3 se je vrnil Bienerth v ministrsko predsedstvo, kjer je obvestil ministre, ki so čakali nanj, da je cesar demisijo sprejel in poveril ministrstvu, da vodi posle, dokler se ne sestavi nova vlada. Kakor se uradno poroča, je sklenil ministrski svet demisionirati takoj, ker je sodil, da sklep »Poljskega Kol« ne bo pojasnil položaja tako, kakor bi bilo vladu prav in pa tudi zato, ker se zbornične razprave ne smejo ob tako poznam času ovirati.

Bienerth je moral iti. Po opoziciji Poljakov ni imel več večine v državnem zboru. Poljaki so nastopili proti vladu, ker je vrla izjavila, da ne bo gradila tistih kanalov, ki so že po postavi sklenjeni.

Dne 13. novembra 1908. so izkušali sestaviti Bienerthovo ustavno ministrstvo, a ni bilo mogoče, ker so Nemci preveč zahtevali in zato ni bilo mogoče sestaviti koalicijske vlade. Bienerth je nato ustanovil uradniško ministrstvo Bienerth št. I. Slovesno je izjavljal, da bo vladal strogo nepristrano, in res je vladal tako objektivno, da ga povzdigujejo vsi Nemci v oblake in zdaj brdko plakajo, ko je odstopil. Dne 11. februarja 1909. je pa izpopolnil svojo vladu tako, da slovanske stranke razun Poljakov nikakor niso bile in niso mogle biti zadovoljne s tako vladom, v kateri so bili pravi gospodarji države zgolj nemške stranke, ki so položaj tako dobro izrabljale, da so pritiskale v tej kratki dobi vlate ministrstva Bienerth št. II., kar so mogle. Slovanske stranke so vodile proti Bienerthovi ponemčevalni vladu najdolčnejši boj, boj, v katerem so si pridobili naši poslanci veliko zaslug. V tem boju so stali naši poslanci na odločnem stališču, kar je odobravala vsa pametna slovenska javnost razun nekaterih po hofratih vodenih slovenskih politikov. Boj med slovenskimi strankami in Bienerthovo ponemčevalno vladu se je zdaj končal tako, da Bienerthove vlade št. II. zdaj ni več.

Z Dunaja se nam poroča, da je bilo že včeraj zjutraj vse polno radovednežev, ki so čakali, kako da se razvije kriza. Časnikarji so bili seveda vsi na mestu. Skrivnostno šepetanje in pričakovanje, kaj da pride. Popoldne sta naznani Gessmann in Glaibinski, da je demisija Bienerthove vlade št. II. sprejeta. Popoldne je prišel Bienerth sam v zbornico. Obvestil je o svoji demisiji voditelje strank in izjavil, da smatra zdaj vladu zgolj kot svojo dolžnost, da vodi posle in da ne bo vplivala na sklepe zbornice. Naglašal je, da bi bilo le zbornici v korist, če reši dnevni red, pred vsem podaljšanje poslovnika.

Dvor in Bienerth.

Na dvoru so na Bienertha nevoljni, ker so izprevideli, da tako, kajor zdaj, ne gre naprej.

Slovanski krogi o položaju.

Korespondenca »Centrum« poroča: Sedanja začasna rešitev krize je napravila v slovanski in osobito v češki opoziciji najslabši vtis. Svoje sodbe voditelji opozicije ne zakrivajo in ravno izjavljajo, da se gre zgolj za navidezno da se gre zgolj za navidezno de-

misijo, ki ima namen, da se rešijo državne potrebštine v demisiskem stanu, ki jih Bienerth gladko ni mogel rešiti. Čehi in Slovenci sodijo, da se z demisijo in s provizoričnim vodstvom poslov po sedanjem ministrstvu ni izpremenil politični in parlamentarni položaj. »Češki klub« ne zavzame zmernejše taktike in politike toliko časa, dokler se ne ustanovi vlada, ki jih bodo češki poslanci zaupali.

Zakaj je nastopilo »Poljsko Kolo« proti Bilinskemu.

Polj. vodilni krogi naglašajo, da ni res, da bi bili nasprotni Bilinskemu zgolj zato, ker ni izpeljal kanalov, marveč da je poslabšalo Bilinskijevo stališče vprašanje o saniranju deželnih finanč, ker Bilinski ni uvaževal tega velevažnega vprašanja. — Baron Battaglia je na nekem shodu v Krakovem zagrozil, da bodo Poljaki obstruirali, če ne dobe kanalov.

Ali sledi vlada Bienerth št. III. ali ne?

»Bohemia« poroča, da se bo Bienerth bodoči teden pogajal o izpremembi vlade. V ministrstvu bi ostali zgolj naučni minister Stürgkh, brambovski minister Georgi in trgovinski minister Weisskirchner. Če Bienerth ne doseže izpremembe, prideta v poštev kot bodoča moža grof Stürgkh in baron Gautsch. Bienerth sam je nasproti politikom izjavil, da je naveličan. Po drugih poročilih padeta zgolj Bilinski in Ritt. Odločila bo krona, kako izpade bodočnost. Cesar je izjavil nekemu visokemu dostojaštvniku, da upa na to, da sestavi Bienerth novo vlado. Poslanci trde, da pozove cesar v avdijenco Chiarija, Gessmanna, Glaibinskega in Fiedlerja.

Kriza in parlament.

V današnji zbornični seji prečita Bienerth cesarjevo lastnoročno pismo, s katerim se vzame na znanje Bienerthova demisija. Trdi se, da zbornica še ta teden reši pristrižen program. Reši se začasni proračun, obnovi poslovnik in mogoče tudi trgovinska pogodba s Srbijo. Bančna predloga je že izločena. Vse je radovedno, kakšno stališče vzame »Slovanska Unija«.

Avdijence.

Cesar je zaslišal včeraj ob splošnih avdijencah namestnika princa Hohenlohe, barona Chlumeckega, barona Gauscha in koroškega deželnega predsednika Heina. Včeraj popoldne je zaslišal cesar po Bienerthu tudi bivšega finančnega ministra Korytowskega, ki mu je poročal o položaju v »Poljskem Kolu«.

Bienerthova demisija in čehi.

Češki listi poročajo, da so vsi češki poslanci brzavno pozvani na Dunaj z ozirom na važnost sedanjega položaja. »Češke Slovo« naglaša, da je povzročil demisijo nastop čeških radikalcev v sobotni zbornični seji. Vse češko časopisje upa, da bo zdaj končan Slovanom sovražen zistem v Avstriji.

Položaj na Hrvaskem.

Zagreb, 11. dec. 1910.

Pol meseca že vlada Tomašić brez indemnitate. To je tista vlada, ki jo je koalicija pri nadomestnih volitvah v minulem poletju na rokah nosila in vsemu svetu oznanjala, da je to najustavnjevlja vlada na Hrvaskem. Toda od tedaj se je položaj izpremenil. Nove volitve niso prinesle večine ne banu, ne koaliciji in slednja je kljub temu, da stoji z banom na istem programu, mu vendar obrnila hrbot in mu onemogočila sestavo večine. In tako je sedaj koalicija deželo sama privredila do tje, kjer je bila pred toliko slavljeno Tomašićevu vladu: Exlex in mažarski absolutizem preko peštanskega eksponenta na banski stolici.

Kdor je zasledoval politiko hrvasko-srbske koalicije v zadnjih letih, je

vedel, da mora priti do tega zaključka. Koalicija, ki je bila v prvi vrsti izvoljena kot opozicija Khuenovemu režimu, je svoje opozicionalno stališče zapustila takoj, kakor hitro je prišla na vladu. »Reška resolucija« in »Peštanska deklaracija« sta ustvarili takozvano »bratstvo orožja«. Kratkovidni politiki hrvatsko-srbske koalicije so zaradi oblasti videli v Mažarih »naše bratre« in upali od njih saniranje naših razmer. Kdor se je drznil dvomiti nad to mažarsko ljubezni, je bil proglašen za izdajalca in kamenjan. A konec? Mažari so v svoji zbornici s silo izvedli zloglasno »pragmatiko«, s katero so mažarski jezik uzakonili na Hrvaskem.

Res je koalicija delala proti temu zakonu, a kaj more 40 naših proti 400 Mažarom! Pragmatika je bila sprejeta, a koalicija bi bila imela takoj položiti svoje peštanske mandate in pretrgati vsako zvezo z Ogrsko, kakor je to od nje zahtevala dolžna doslednost. A ona tega ni storila; skrila je rožičke, samo da more še danes sedeti v Pešti.

Ko je prišel ban Tomašić in je koalicija v drugič postal vladna stranka, je skupaj z banom kamenjala pravaške stranke, ko so te interpelirale radi pragmatike. Takrat se je govorilo, da še ni prišel čas za to vprašanje. Khuen je sicer obečal, da bo razveljavil pragmatiko, ker tedaj še ni imel svoje močne stranke v Pešti in je še računal s hrvaškimi delegati. A danes?

Danes Mažari vedo, da imajo na Hrvaskem dve nagodbeni stranki, ki sta vsak hip pripravljeni sprejeti vladu, ako se firma ponudi. In zato danes s svojim ministrskim predsednikom na čelu negirajo pravo hrvatskega govora v skupni zbornici, »peštansko deklaracijo« pa nazivljeno za »sestavek hrvatskih želj«, ki Mažare nič ne veže. Danes so Mažari ošabnejši, nego kdaj prej in naravno na kako odstranitev pragmatike nočejo niti misliti.

In mi? Ako bi bila koalicija v bavni stranki in bi je ne delili od njega osebni razlogi, potem bi ona na vse to molčala — iz »opportunitete«. A tako meče banu polena pod noge in noče ž njim ničesar opraviti imeti, dokler se ne odstrani pragmatika. Govori o sporu z Ogrsko, a svoje peštanske mandate drži še vedno in ondi z mlačnimi izjavami, po katerih ne bo nikogar bolela glava, »naglaša svoje stališče«. Ako bi bilo v njej le malo doslednosti in volje za delo, bi vrgla mandate od sebe in se sklicalna na narod, ki bi potem že vedel, kako odgovoriti Mažarom.

A tako, dokler priznava nagodbo kot temelj vsemu in sedi v peštanski zbornici, je malo koristi od vsega, kar započne. Tako tudi najnovejša njena akcija, ko pravaške stranke pozivljejo kooperacijo proti banu, ne dokazuje njenega patriotizma, marveč samo vzbujajo sum, da bi rada prišla na Tomašićovo mesto, kjer bi potem delala ravno tako, kakor sedaj tudi on dela.

O stališču pravaških frakcij v tem vprašanju — drugi pot!

K. in 23. novembra poučen tečaj v Ljubljani za zadružne funkcionarje, ki se je vršil po določenem programu. Na tem tečaju je bilo 14 udeležencev z dežele in 7 iz Ljubljane; stroškov je bilo 688 K 78 vin. Nato je omenil zbornična prizadevanja proti uvedbi povišanih tarifov na južni železnični ter gleda uvoza argentinskega mesa.

Svetnik Hafner je izrazil željo, naj se predsedstvo zbornice brzavno obrne na železniško ravnateljstvo, da posesti dela za naprave na kolodvoru v Škofji Loki. Tozadnevi koraki se prepuste predsedstvu zbornice.

Podpore.

Ugodni se prošnji trgovskega društva »Merkur«, kateremu se dovoli kot prejšnja leta 500 K podpore. — Istotako se dovoli za gremijalno trgovsko šolo v Ljubljani na prošnjo gremija trgovcev 300 K podpore. — Gostilničarska zadružna v Ljubljani je prosila za gostilničarski in kuhrske tečaj, ki se je pred kratkim vrnil v Ljubljani, gmotne podpore. Dovolilo se je 200 K.

Nato je zbornični prov. predsednik K. Pammer predlagal, naj se javna seja prekine predno se obravnava proračun za leto 1911. ter naj se med tem vrši tajna seja.

Jubilejne ustanove za onemogle obrtnike.

V tajni seji so se razdelile jubilejne ustanove za onemogle obrtnike in vbove po obrtnikih. Dobili so jih kot najbolj potrebni in vredni: a) Po 50 kront Pilko Fran, ključavničar, Kasch Fran, trgovec, Klebel Alojzij, krojač, Trtnik Jakob, krojač, Burger Ferdo, čevljjar, Reisner Fran, krojač, Stadler Josip, klepar, Poženu Josip, trgovec, Špan Marko, čevljjar, vsi v Ljubljani; Sevi Primož, mizar na Glincah; Jazbec Miha, krojač v Novem mestu; Riedl Ivan, slamnikar v Domžalah. — b) Po 20 K: Puh Ludovik, mizar, Smolnik Andrej, krojač, Koprivec Jernej, čevljjar, Hübscher Ivan, krojač, Koleša Anton, mizar, Košak Anton, čevljjar, Fabjani Anton, čevljjar, Urbančič Ivan, kovač, Florjančič Ivan, čevljjar, Slamnikar Martin, krojač, Novak Josip, knjigovez Hartman Viktorija, šivilja, vsi v Ljubljani; Kostner Josip, čevljjar na Vrhniku; Pečnik Josip, kovač v Kranju; Vukšinič Martin, trgovec v Božjakovem; Gregel Matija, ključavničar v Metliki; Grabovšek Matevž, mizar v Metliki; Švigelj Josip, urar v Mokronogu; Kokošar Josip, ključavničar v Kropi; Blatnik Anton, krojač v Zdenški vasi. — c) Po 40 kront: Majce Marija, čevljarja vdova, Koschier Elizabeta, čevljarja vdova, Zelenec Pavlina, ključavničarja vdova, Bernik Katarina, kovinarja vdova, vse v Ljubljani; Weit Doroteja, mizarja vdova v Kranju. — d) Po 20 kront: Mazek Katarina, čevljarja vdova, Terdan Ana, slikarja vdova, Perko Helena, čevljarja vdova, Kolier Barbara, pleskarja vdova, vse v Ljubljani; Kos Marija, vrtnarja vdova v Zalogu pri Komendi.

Obrtno-nadaljevalne šole. — Pridobinjska deželna komisija.

Kot zbornični zastopniki v odborih obrtno-nadaljevalnih šol so se imenovali: v Cerknici: Fran Lavrič, trgovec; v Idriji: Dragotin Lapajne, trgovec; v Radečah: Davorin Podlesnik- trgovec; v Kranju: Tomo Pavšlar.

Za namestnika člena v pridobinjski deželni komisiji se je izvolil Leopold Fürsager, zbornični svetnik.

Proračun za leto 1911.

Ko se je otvorila zopet javna seja, je bil po poročilu zborničnega svetnika I. Mejača sprejet soglasno po združenih odsekih sestavljeni proračun za leto 1911., ki izkazuje potrebštine 67.774 K ter pokritja 3200 K; nedostatek in po ministrstvu zahtevano 25-odstotno blagajnično rezervo bo pokriti s 7-odstotno zbornično doklado. V proračunu so postavljeni med drugim zneski: za umerito-obrtno strokovno šolo v Ljubljani.

lani 500 K, za mizarsko strokovno šolo v Kočevju 150 K, za dvorazredno slovensko trgovsko šolo v Ljubljani 1000 krov, za gremijalno šolo v Ljubljani 300 K, za obrtno nadaljevalne šole 4400 krov, za vajenjske razstave 400 K, za obrtni pospeševalni zavod 1000 K, za obrtne strokovne tečaje 1200 K, za kmetijsko kemično preizkuševališče 500 K, za razne druge podpore 2000 K, za ustanove učencem in učenkam umetno-obrtne strokovne šole v Ljubljani 1800 krov, za razne druge ustanove in podpore v izobraževalne namene 1400 K, v pomnožitev zaklada za razstavo v Ljubljani 2000 krov in dr.

Obrambni predpisi za delavce v lesni industriji.

Zbornični prov. predsednik K. Pammer je poročal o načrtu naredbe trgovinskega ministrstva, ki govorji o obrambnih predpisih za delavce v lesni industriji. V smislu tega poročila je zbornica sklenila izreci se proti postavljeni dopustnosti takega ukaza ter navesti razne izpreminjevalne predloge k besedilu te naredbe.

Železniške in poštne razmere v Domžalah.

K. Pammer je nadalje poročal o nedostatkih na kolodvoru v Domžalah ter predlagal, naj se prosi želez. upravo, da takoj potrebno ukrene za odpravo sedanjih nedostatnih naprav na tej važni in prometno zelo živahni železniški postaji. Zbornica je že storila svoječasno potrebne korake, a brez uspeha. Enako je tudi s poštnimi razmerami v Domžalah, vsled katerih naj zbornica posreduje pri trgovinskem ministrstvu. Pošta naj bi se spojila z razširjenim kolodvorm, kar bi bilo cenejše in praktičnejše.

Svetnik Velkavrh se pridružuje predlogom ter zlasti omenja, kako nedostatna je pošta v Domžalah, kjer se zgodi, da dobe ljudje vsled velikega prometa pisma šele čez dva ali tri dni, kar gotovo ne more biti koristno v kraju, kjer je obrt precej razvita.

Tozadenvi predlogi so bili soglasno sprejeti.

Za domača obrtnike.

Svetnik J. Ložar je interpeliral predsedstvo zaradi oddaje vojaških dobav. Izvajal je sledeče:

Časti zbornica! Vojaške dobave sploh so za obrt in industrijo največje važnosti. Nastanjeni obrtniki v posameznih mestih pa imajo najnujnejši interes na tem, da garnizija pokriva svoje potrebštine pri lokalnih interesentih. V tem obstoja ravno gospodarski pomen garnizija za prebivalstvo, ki naj ima svoj zaslužek z zalaganjem vojaštva z raznimi potrebštinami. Za obrtništvo pa so vrhu tega vojaške dobave tudi vprašanje stanovske časti in stanovskega ponosa, zakaj obrtništvo mora smatrati za žalitev svoje strokovne sposobnosti in storilne zmožnosti, ako nastaneno vojaštvo krije svoje potrebe ne v kraju svoje garnizije, ampak zunaj pri vnanji konkurenči.

Ker je trgovska in obrtniška zbornica poklicana varovati koristi obrtništva in trgovstva v vsakem oziru, si dovoljujem danes opozarjati častito zbornico na dva neljuba slučaja, ki se tičeta zalaganja vojaških potrebštin, to pa zategadelj, ker postopanje poklicanih faktorjev ni bilo pravilno in se ne sklapa z interesu našega obrinega stanu. Ravnanje je bilo tako, da treba takoj storiti korake v ta namen, da se storjenja škoda popravi ter za bodočnost prepreči ponovitev enakih dogodkov.

Dva slučaja sta, ki ju je treba osvetliti: dobava kruha za tukajšnji c. kr. domobranski polk št. 27 in pa izdelovanje uniform za častnike istega polka.

Domobranski polk št. 27 zalaže svoje potrebštine v kruhu tako, da se oddaja dobava kruha za dobo koledarskega leta potom javne ponudbe. In sicer se oddaja to tako, da se odda celo znatna dobavna množina za cel polk celotno enemu ponudniku, dočim se na primer pri mesu oddaja po kompanijah. Ta način oddaja v celoti ima posledico, da si mora prevzemnik, četudi je večji obrtnik, svoj obrat nalač za to prirediti; na drugi strani ima pa ta način oddaja to slabo posledico, da se manjši pekovski mojstri ne morejo udeležiti ponudbe. Za tekoče leto je dobava kruha oddana tukajšnjemu pekovskemu mojstru, ki je svoj obrat urenil tako, da dobavlja nepogrešno in v vsakem oziru zadovoljivo. Pri tem opomnim, da je s prevzetjem dobave moral prevzeti hkrati obvezno, da se menjajo na tri mesece pri njem brezplačno vežbata v pekovskem obrtu po dva vojaka, ki jima mora tudi hrano dajati. Predmetna dobava se oddaja na eno leto. Za prihodnje leto se je vršila ponudbena razprava 19. novembra. Oglasil se je le eden ponudnik, pač pa

je bil pri razpravi navzoč tudi načelnik pekovske zadruge, ki je še opomnil, da bi bilo gotovo večje število ponudnikov, če bi se oddaja vršila deljeno na manjše množine, na primer po kompanijah. Po končani razpravi je šla stvar v Gradec in potem na ministrstvo. Naenkrat dobi tukajšnji edini ponudnik, ki — kakor sem se poučil — dobavlja jako zadovoljivo kvalitativno, kakor tudi v formalnem oziru, obvestilo, da njegova ponudba ni sprejeta in da je dobava izročena drugemu. Kar je pri tem nečveno, je to, da se je dobava kruha za leto 1911. za domobranski polk št. 27 oddala nekemu peku v Celje! Tako postopanje izziva ostro kritiko, tembolj ker se ni nič storilo, da bi se dobava ohranila eventualno pod drugimi pogoji v Ljubljani. Oddaja dobave v Celje pa je žalitev našega obrtništva, žaleče zapostavljanje naših interesentov, ki morejo vsaj tako dobavljati kakor Celje. Ta slučaj je načelne važnosti ne glede na osebe. Če se ozrem na cene, potem moram pribiti, da je malenkostna razlika v ceni le na videzna, ki izgine, če se prišteje užitnina in pa transportni strošek. Poleg tega je tudi nepraktično prevzeti kruh iz Celja v Ljubljano, tudi je ta način aprovizacije v higijenskem oziru zvezan s prav vpoštevnimi neprilikami. To pa zaradi tega, ker producent ne more dobavljati kruh direktno, temveč bo moral kruh pošiljati po železnicu in ne more se trditi, da so želez. tovorni vozovi dobro urejeni v higijenskem oziru. Da kruh mnogo trpi na svoji kakovosti pri večkratnem nakladanju in izkladanju, je samoobsebi umevno. Vprašanje ima še to posledico, da bodo sedaj pošiljali po dva vojaka pač iz Ljubljane v Celje vežbat se v pripravljanju kruha. Opomnim, da je izročanje kruha vezano na gotove dni in ure. To se sedaj pri domačem ponudniku jako gladko vrši, kajti on postopa jako kulantno in uravnava izročanje kruha, kakor žele vojaška oblastva, kar je zlasti ob slabem vremenu jako velikega pomena. Opisan slučaj je gotovo drastičen, je načelnega pomena in zahteva intervencijo.

Drugi slučaj se tiče krojaške stroke. Na popolno zadovoljnost gospodov oficirjev je doslej leta že izdeloval uniforme za častnike domobranskega polka št. 27 tukajšnji mojster, ki se je popolnoma uredil za to delo in specijaliziral. Plačilo se je vršilo na poseben način potom posebne skupne blagajne mesečno. Naenkrat pa pride izprememba. Vsa ta dela so temu mojstru odvzeta, in uniforme za gospode oficirje se delajo sedaj pri neki tvrdki na Dunaju. Tukajšnji mojster pa je ostal oškodovan, prej je imel dobridoč obrt — sedaj pa prazno delavnico. Dvoje je tu, kar ni prav! Oškodovanje domačega obrtnika na eni strani, na drugi pa, kar je načelnega pomena, dejstvo, da gre delo v tujino na škodo domače obrtnosti, ki je obenem žaljen v svoji časti. Obrtništvo je upravičeno žaljen, ko mora gledati tuje uniforme, za katere prispevajo obrtniki kot davkoplačevalci, a se jim od strani vojaške uprave odjeda kruh.

Tu je treba odpomoči! Vprašam torej:

1. Ali so zborničnemu predsedstvu te razmere, ki so zavladale, znane?

2. Ali hoče ob veliki važnosti vojaških dobav storiti vse korake, da se ne bodo ponavljali taki dogodki, ki so v močno materijalno in moralno škodo našega obrta?

Podpredsednik I. Kregar je odgovarjal: Stvari, ki jih je sprožil svetnik Ložar, so mi popolnoma znane ter so tudi resnične. Dolžnost zbornice je, da se zavzame z vnemo za domače obrtnike na kompetentnih mestih. Predsedstvo se bo tudi zaradi te zadeve obrnilo na poslanca Pogačnika, ki je predsednik vojnega odseka v državnem zboru. ter upam, da se v bodoče ne bo več zgodilo, kar se je navajalo. (Odobranje.)

Za redno odpiranje in zapiranje trgovin.

Svetnik Zorc je predlagal, naj se zbornica obrne na c. kr. deželno vlado, da bi uveljavila pa zakonu enotno zapiranje in odpiranje trgovin v Ljubljani po sklepih gremija trgovcev, in sicer že s 1. januarjem 1911.

Zbornični tajnik dr. Windischer je pojasnil, da je vršila deželna vlada tozadnevne poizvedbe po clem Kranjskem, vendar pa še niso končane. Vsled tehničnih zaprek je nemogoče, da bi se s 1. januarjem uveljavilo enotno odpiranje in zapiranje trgovin, kar bi imelo tudi važnejši pomen, ako se zgodi istočasno v Ljubljani in na deželi.

Tozadenvi predlog se je nato soglasno odstopil združenim odsekom z naročilom, naj se ukrene vse potrebno, da se ta zadeva uredi.

Telefonske naprave v Ljubljani.

Svetnik Ivan Hribar omenja, da je ljubljanska telefonska centrala nezadostna. 30 abonentov je oglašenih, a ne morejo dobiti telefonskih govoričnic. Treba je telefonsko centralo v Ljubljani razširiti. Načrti za položitev kabljev v Ljubljani so izvršeni po tehničnem uradu ljubljanske pošte. V državni proračun za leto 1911. je vpostavljen na vsota 6.000.000 krov za izpopolnjenje telefonskih naprav. Treba je, da se pravočasno oglašimo na trgovinsko ministrstvo, da dá primerno vsoto na razpolago za izpopolnjenje telefonske centrale v Ljubljani.

Svetnik Samassa poroča, da se je kot član industrijskega sveta udeležil pred 14 dnevi sej na Dunaju ter je ob tej priliki čul najneverjetnejše tožbe radi telefonskih naprav. Naš položaj v tem oziru je žalosten, a še slabše je drugod. Na Dunaju čaka n. pr. nad 4000 abonentov in najstarejši čaka na telefonsko govoričnico že od leta 1907. Po vseh sosednjih državah imajo tozadenvi veliko boljše razmere. 6.000.000 krov ne bo zadostovalo niti za večja mesta, zato je malo upanja, da bi Ljubljana kaj dobila. Kljub temu se pridružuje predlogu svetnika Hribarja.

Podpredsednik Iv. Kregar pripominja, da so bili v zbornici vloženi radi ljubljanske telefonske centrale že številni predlogi in je imela zbornica tozadenvi že mnogo posla, a brez uspeha. Pridružuje pa se predlog svetnika Hribarja, ki je bil nato soglasno sprejet.

Končno je še stavil svetnik Velkavrh predlog, naj se obrne trgovska in obrtna zbornica na pristojna mesta, da se povečajo skladišča in kolodvori na gorenjski in kamniški železnicni. Predlog se je odstopil združenim odsekom.

Podpredsednik Iv. Kregar je želel zborničnim svetnikom srečne in veselje božične praznike, srečno novo leto in veselo svidenje v prihodnjem letu, na kar je sejo zaključil.

Iz seje proračunskega odseka.

D u n a j. 12. dec. 1910.

Že med celim dnevom je bilo vprašanje o budgetnem odseku v ospredju. Mastalka je sejo odpovedal, potem pa zopet napovedal, toda samo z eno točko dnevnega reda: Volitev načelnika.

Člani »Slovenske Jednote«, ki so udje budgetnega odseka, so v posebnih sejih določili, kako bodo postopali. Ob 5. uri je bila dvorana budgetnega odseka polna. Vse je z napetostjo čakalo, kaj se bo zgodilo. Različne vznemirjalne govorice so se širile po zbornici, kakor vselej, kadar imajo Slovani posvetovanja, o katerih ne morejo nič zvedeti, ker slučajno ni nobenega hofrata zraven. Toda za vznemirjanje ni bilo razloga. Volitev načelnika je interna zadeva odseka, ki nima nič opraviti s stališčem strank nasproti vlad. Zato je bilo tudi vse pripravljeno, da se na noben način ne pripusti razprava o kakem drugem predmetu, kakor o volitvi, četudi bi se stavil od katerekoli strani tozadenvi predlog.

In da se pokaže resnost situacije drugim strankam, se je uprizoril upor proti takojšnji volitvi načelnika. Akcija je imela svoj učinek. Vse stranke so prišle našim voditeljem zatrjevat, da se razven volitve ne bo noben drug predmet dopustil. Chiari je še vrhutega obljudil, da bo takoj po izvolitvi brez vsakega govora zaključil sejo. Seveda vladinovec Ploj s tem ni bil zadovoljen, ker je celo akcija vendar imela nekoliko strogo opozicionalnega kolorita. Dajal je tež nevolji duška, da so ga prijatelji pomilovali in se mu neprijatelji posmehovali. Tok seje je bil naslednji:

Mastalka naznani, da se bo volil z ozirom na položaj zgolj načelnik. Sledi formalna debata. Govore Šramek, Choc, Korošec, Hočevar, Gostinčar in Demšar, ki so vsi proti volitvi. Redlich je za volitev. Stanek predlaga konec seje in da naj se volitev odgodi. Predlog se odkoni z 32 proti 13 glasovom. Ploj predlaga, naj se seja prekine. Ugovarjajo Schraffl, Seitz, Renner in Ellenbogen. Seja se kratek čas prekine. Ko se seja zopet otvorí, se izvola za načelnika Chiari. Glasovnic je bilo oddanih 43, 12 jih je praznih, 31 glasov je dobil Chiari, ki je izvoljen.

Člani »Slovenske Enot« so oddali prazne listke pri volitvi, ker zaradi odstopa Chiarijevega, kojega je zvračal na rabo slovenskega jezika v odseku, niso mogli takemu možu pomagati s svojimi glasovi do načelninstva.

Baron Chiari je izjavil suho, da sprejme izvolitev in svoji obljubi zvest takoj zaključil sejo.

Rupujte le vžigalice: „V korist obmejnim Slovencem“.

DEMONSTRACIJE V ZAGREBU.

Po zagrebških ulicah je zadnje dni zelo živahno. Dijaki pritejajo demonstracije. Pridružuje se jim tudi osalo prebivalstvo. Po ulicah doné klici: »Abzug Khuen-Hedervary! Abzug dr. Tomašić! Abzug Bienerth!« Demonstracijs imajo namen, da izvojujejo veljavnost studij na zagrebškem vseučilišču tudi v Avstriji. Dne 11. t. m. so bile v Zagrebu demonstracije zelo obširne. Nad tisoč oseb je demonstriralo po zagrebških ulicah. Na Khuen-Hedervaryjevem trgu je množica potrgala ulične napise. V Illici je bil protestoviran po demonstrantih pol ure. Sinoč so bile zopet poulične demonstracije v Zagrebu. Pred vseučiliščem je zborovalo 500 vseučiliščnikov. Policija je napravila okoli dijakov kordon. Dijaki so zahtevali, naj zapusti policija vseučilišča tla. Rektor Rörauer je izkušal pomiriti dijake, a se mu to ni posrečilo. Dijaki so začeli podobo grofa Khuena, nakar je razgnala policija shod. Dijaki so nato demonstrirali na Illici. Razgnala jih je zopet policija. Takoj nato so pobili demonstranti šipe mažarski kazini in mažarski šoli, nato so pa poizkusili napasti kolodvor, a jih je razgnala policija.

VOLITVE NA ANGLEŠKEM.

Zanimanja za volitve niti na Angleškem ni več veliko. Včeraj popoldne je bilo stanje volitev sledče: Konzervativci 226, liberalci 186, delavska stranka 32, Redmondovci 57, Brienski pristaši 6.

Dnevne novice.

+ Velik uspeh in izborna taktika »Slovenskega kluba« v sedanjem kritičnem položaju. Danes dopoldne smo dobili z Dunaja naslednje telefonično poročilo: V vseh političnih krogih se taktika, ki jo je zavzela včeraj slovenska opozicija, oziroma njeni člani v budgetnem odseku, označuje za izborni in je v slovenskih krogih vzbudila splošno odobravanje in popolno zadovoljenje. Vsi soglašajo s to taktiko, ki je v prvi vrsti delo »Slovenskega kluba«, oziroma njega načelnika dr. Šusteriča. Člani »Slovenskega kluba« v budgetnem odseku so s tem, da so, še preden je prišla volitev načelnika na vrsto, vrgli med odsek vprašanje popolne enakopravnosti nemških jezikov, napravili izborni potezo. Še preden se je začela volitev načelnika, za katerega je večina določila barona Chiarija, so člani slovenske opozicije barona Chiarija vprašali, ali bo podobno, kakor je v preteklem zasedanju, podal kakšno izjavilo, naperjeno zoper rabe nemških jezikov v odseku. Baron Chiari je nato izjavil, da ne. Sele zdaj se je mogla volitev vršiti mirno, nakar je bil baron Chiari izvoljen z 31 glasovi proti 12. Člani »Slovenske Unije« so oddali prazne glasovnice.

+ Jugoslovanski vseučiliški odsek. Z D u n a j a nam poročajo: Danes se zbore k seji Jugoslovanski vseučiliški odsek, da zavzame stališče nasproti vladnemu načrtu glede laške fakultete. Zadnji sklep, da se namreč predloga o laški fakulteti pusti nemoteno od budgetnega odseka izročiti pododseku, ki bi se bil imel v to svrhu izvoliti, je postal zdaj brez podlage, ker se je tozadenvi dogovor sklenil s kabinetom barona Bienertha, kateri pa je zdaj demisionar in je torej en kompacient izključen in mora zato vseu

delegaciji na Dunaju, da bo tudi v tem oziru storila, kar bo za potrebo spoznala. Pripomnimo pa, da so ta tri leta v državnem zboru jasno pokazala, da ni bilo glede narodnih in taktičnih vprašanj niti v »Zvezi južnih Slavena« nobene edinstvo, zato je upanje, da bo skupen klub to dosegel precej majhno. So ljudje, ki ljubijo stranska pota! »Edinost« je bila večinoma na strani teh ljudi. In če je »Edinost« to prav, je nam tudi prav! Le ker je ljubezen in simpatija »Edinost« do teh večja, kakor do skupnosti Jugoslovjanov, nima takša idealna pisava nobene stvarne podlage. Kar se pa očitka tiče, da nismo slovenska stranka, ker nismo v narodnem oziru ničesar dosegli, pripomnimo, da je oni največ za svoj narod storili, kdor ga je gospodarsko osamosvojil in izobrazil. In da gre ta zasluga v največji meri nam, je »Edinost« sama priznala. Najtežavnnejše narodno delo smo prevzeli tedaj mi; drugim pa prepustamo bolj zabavni del tega dela in površje kritiko našega dela. Sicer smo pa tudi drugače stali vedno na braniku za naše narodne pravice in zato take očitke odklanjamo.

+ **Kako ga je »Narod« polomil.** Včerajšnji številki prinaša »Narod« pod naslovom »Kako ga je dr. Šusteršič polomil«, dolgo klobaso, v kateri trdi, da se je vsa Šusteršičeva politika ponesrečila. Tako na prvi strani; na tretji strani pa prinaša brzojavko, da je Bienerthov kabinet padel. Kdo ga je torej polomil? Polomili so ga Bienerth, »Narod«, Ploj in Hribar, posebno zadnji, ki so dr. Šusteršiču v borbi proti Bienerthovemu ministrstvu večjidel nagašali.

+ **Shod S. L. S. v Vidrgi.** Lep shod se je vršil v nedeljo v kanderški občini. Vkljub skrajno slabemu vremenu se je sešlo do 150 mož pri Zajcu v Vidrgi. Predsedoval je g. Majdič. Poročal je o delovanju S. L. S. v deželnem zboru dr. Lampe, ki je dokazoval, da so bili vsi sklepi deželnega zборa v zadnji dobi v splošno ljudsko korist, zlasti pa nove postave, katerih namen je, odpraviti stare krivice in dati našemu ljudstvu to, kar mu gre. Živo so pritrjevali zborovalci in izrekli S. L. S. popolno zupanje, na predlog g. Lovrača se je sklenila resolucija na deželno vlado in na deželni odbor, da se čimprej priredi poučni tečaj za živinodravniške pomočnike, kajti potreba je velika in kmet je čisto brez pomoči, če mu zbolí živinče.

+ **Živinorejska zadruga v kamniškem okraju.** Sv. Petra in Pavla dan je dr. Krek sklical zaupnike kamniškega okraja na pogovor o pospeševanju živinoreje. Na njegovo prošnjo se je udeležil tega zelo dobro obiskanega sestaka tudi živinorejski nadzornik Rataj. Njegov nastop je pokazal globoko strokovno znanje in vseh osebnih interesov prostro vremeno za blagor našega kmeta. Temeljito, skromen in naš! Tako so sodili navzoči kmetje in tako so ga tudi kasneje po njegovih večkratnih obiskih, zlasti po lepih planinah kamniškega okraja, spoznali. Čislajo ga in se vesele s svojima poslancema vred, da je deželni odbor pridobil tako izborne mož za živinorejsko nadzorništvo. Ni čuda! Sijajno zvršena visoka kmetijska šola na Dunaju in marljivo, nad dveletno potovanje po Češkem in Nemškem je dalo Rataju edino pravo znanstveno podlago za njegovo važno delo. V kamniškem okraju se je pokazal že lep sad. Dodač je bila samo ena zadruga za ves okraj, ki je bil pri njeni ustanovitvi mlekarski nadzornik Legvart, ki pa seveda ni mogla tako razpresti svojega delovanja, kakor je treba vkljub izredni delavnosti njenega načelnika in za povzdigo živinoreje vnetih odbornikov. To se je tudi ob imenovanem shodu povdarsalo in v zmislu tedanjih sklepov so se jele ustavljati zadruge z manjšim obsegom. Prva se je osnovala v Stranjah ob navzočnosti ing. Rataja, druga pred tednom za kamniško bližnjo okolico, zadnjo nedeljo pa kar štiri. Na Holmu dopolne, kjer sta govorila dr. Krek in Merkun; popoldne na Rovih, kjer je dr. Krek kakor na Homcu poročal tudi o deželnem in državnem zboru, v Mengšu, kjer je izborne pojasnjeval namen in pomen takih zadrug ravnatelj Pirc, in v Vodicah, kjer je zadružni inštruktor Rode predaval. Osnuje se jih kmalu še več. Ta pot je edino prava in zupanje, ki ga ima ljudstvo do naše stranke in njenih poslancev, nam daje poroštvo, da se bo po nji tudi prišlo do cilja.

+ **Splitski pravaši** so na svojem občnem zboru dne 7. t. mes. soglasno sprejeli to-le resolucijo: Na današnjem občnem zboru zbrani pravaši mesta Splita se svojim pravaškim zastopnikom na Dunaju in pa »Slovenskemu klubu« zahvaljujejo za energično delo,

da bi se čim prej izvedla reciprocita zagrebške univerze; istodobno izražajo svoje nezadovoljstvo onim članom »Zveze južnih Slavena« v parlamentu, ki se zlasti v zadnjem času niso bavili s tem vprašanjem tako odločno in intenzivno, kakor so se zavezali in kakor je to bila njihova dolžnost.

+ **Razglednice »Slovenske Straže«,** krasno delo akademičnega slikarja, izidejo **to soboto. Ne kupujte za Božič in Novo leto drugih!** Prosimo nujnih narоčil, da jih potem takoj izvršimo! Razprodajalc, trgovci, podružnice in društva dobé 100 izvodov za 8 K. Naročila na »Slovensko Stražo« v Ljubljani.

+ **Blamirani Dragotin Lapajne & Comp.** V Idriji stoji stara zgodovinska kapelica sv. Ivana Nepomuka. Idrijski liberalci so študirali, kako bi naše ljudstvo v verskih čutilih najobčutnejše žalili, zato so izprožili misel, da bi se kapelica sv. Janeza podrla in na njenem mestu napravilo javno stranišče. Da to liberalno nakano prepreči, je bivši gerent g. Zazula sklenil z dekanom podgodo, s katero se prepušča kapelica cerkvi proti obveznosti, da cerkev za vzdrževanje kapelice skrbti. Takoj se je zoper to pritožil liberalni Dragotin Lapajne na deželnem odbor, češ, da se mora ohraniti glavinsko premoženje občine nedotaknjeno. Kako čudna je ta skrb Dragotina Lapajne za katoliško kapelico in za glavinsko premoženje, katero občini ne prinese družega, kakor stroškov za vzdrževanje?! Deželnemu odboru je pritožbo zavrnili, Dragotin Lapajne je pa po dr. Trillerju šel na upravno sodišče, češ, da gerent ni upravičen k takim pogodbam. Pri upravnem sodišču so seveda pritožbo Dragotina Lapajne zavrnili kot v vsakem oziru neutemeljeno. Pri tem nas zanimata dve stvari: 1. blamaža Dragotina Lapajneta in 2. vprašanje, če ne bodo znabiti poizkušali liberalci povrniti Lapajnetu stroškov iz občinskega premoženja. Naši ljudje naj pazijo.

+ **Pogajanja med hrvaškimi strankami.** »Hrvatsko Pravo« z dne 12. t. m. poroča, da je poslovni odbor Stranke prava minolo soboto vzel v pretres poziv hrvatsko-srbske koalicije, da Stranka prava pošlje svoje zaupnike k dogovorom glede sestave saborske večine. Po daljši razpravi je odbor sklenil odzvati se koalicijinem pozivu in je imenoval za svoja zaupnika v dogovorih predsednika saborskega kluba odvetnika dr. Aleks. Horvata in člena poslovnega odbora vseučiliškega prof. dr. Milobarja. Zaupnika koalicije sta dr. J. Lorković in dr. B. Medaković, Starčevičanca pa dr. M. Starčević in dr. A. Pavelić.

+ **Zopet sankcionirana deželna zakona.** Cesar je sankcioniral zakonski načrt kranjskega deželnega zboru, s katerimi se izpreminjajo in izpopolnjujejo določila zakona z dne 26. okt. 1887. o delitvi skupnih zemljišč in o regulaciji tozadevnih skupnih uporabnih in upravnih pravic. Sankcioniran je tudi zakonski načrt, s katerim se izpreminja zakon z dne 7. novembra 1900 o združitvi zemljišč.

+ **Vodovod za Suho Krajino.** Dosedaj je sklenilo 18 občin, da pristopijo k skupni vodni preskrbi Suhe Krajine, ki jo projektira deželni odbor. V soboto so zborovali v Žužemberku občinski zastopi Žužemberk, Ambrus in Polom. Sklenilo se je, da se tudi trg Žužemberk vzame v projekt.

+ **Kanonično umeščena** sta bila danes č. gg. Anton Lavrenčič, župni upravitelj na župnijo Velike Poljane, in Jožef Lavtar, župni upravitelj na župnijo Goro pri Sodažici.

+ **Telovadni tečaj** se je v ponedeljek pričel v Gorici. Udeležuje se ga okrog 30 Orlov.

+ **Shod za ljudsko štetje v Podgori pri Gorici.** V nedeljo 11. t. m. se je vršilo v Podgori javno zborovanje podgorških Slovencev zaradi ljudskega štetja. Zborovanja se je udeležilo nad 100 ljudi. Govorila sta dr. Breclj iz Gorice in kurat Vuga, ki sta ljustvo opozarjala na važnost ljudskega štetja. Znani liberalci Lojze Brajnik pa je hotel sitnariti, češ da je v Podgori narodno županstvo že storilo svojo dolžnost ter da ni v Podgori za Slovence nobene nevarnosti. Nato je reklo, da je to vse skupaj le klerikalna agitacija. Odgovarjal mu je dr. Breclj, da ni niti z eno besedico omenil kake stranke. Podgora je v nevarnosti, laški živelj se vedno bolj zadira v slovenskega. Ravno sedanje županstvo je mnogo krivo, da ima slovenska Podgora ta madež na sebi. Ljudsko štetje naj saj deloma izbriše ta madež. Izvajanja dr. Breclja so odobravali vsi navzoči, naši, socialisti in liberalci.

+ **Razpisane zdravniške službe.** Kranjski deželni odbor razpisuje službe okrožnih zdravnikov v Fari (okraj

Kočevje), na Grosupljem (okraj Ljubljanski), v Senožečah (okraj Postojna), v Logatu (okraj Logaški s sedežem v Planini), na Rakih (okraj Krški) in na Brdu (okraj Kamniški s sedežem v Lukovici).

+ **Poročili so se v Ameriki.** V New Yorku: Franc Abe in Marija Zanoškar; Franc Kušar in Marija Krožetič; v Calumetu: Jakob Grahek in Marija Cimerman, oba doma iz črnomaljske župnije; La Salle Ill.: Ivan Bavec in Frančiška Vesel.

+ **Banditski rop v Rojanu.** Nedeljski rop v Rojanu, kjer je petorica poljskih ciganov z revolverji v rokah udrila v taborišče ruskih ciganov, s katerimi so bivali skupaj, in pred očmi prestršenih žensk in otrok, ukradla iz blagajne 28.000 K, ni gotovo brez romantične primesi, zlasti na pragu velemesta in spominja popolnoma na dogodek slavnih banditov á la Schinderhans itd. Vsa petorica je bila aretirana, t. j. Anton, Fran, Ivan, Teodor in Michael Aorun, prvi star 19 let in drugi po vrsti 35, 37, 40 in 65, vsi iz Bieze v Galiciji. Višji policijski komisar dr. Mlekuš je izpraveval aretirane cigane. Vsi so kaker en mož tajili rop in tudi tajili kar najodločnejše, da bi bil blagajnik okradene ciganske bande Anisi Panis hranil v oni blagajni 28.000 K. Trdili so, da je vsa storija o ropu popolnoma izmišljena. Vsa ciganska banda da je moralna kmalu zapustiti Trst; del njih je bil zato, da se preselijo na Dunaj, drugi del pa se je protivil, ker je tam življeno predrago. Radi tega da je nastal velik preprič in pretep med njimi, v katerem so podlegli ruski cigani. Ti pa so si iz maščevanja izmislili ovadbo o ropu proti poljskim ciganom. Sedaj policija poiščuje, koliko je resnice na vsej tej stvari.

+ **Izdelovanje sodavice** je, kakor naznana državni zakonik, postala koncesjonirana obrt.

+ **Vlak povozil v Ameriki Slovenca.** Iz Clevelandova poročajo: Žalostna nesreča se je pripetila 17letnemu Jožu Kržetu v Collinwoodu. Šel je preko tira železnice Lake Shore in v istem hišu je pridirjal vlak, ki je rojaku odtrgal obe nogi. Siromak je bil še tri mesece v Ameriki. Ob usodnem času je bil na potu, da obiše svojega očeta.

+ **Delavski štrajk v Št. Janžu.** V nedeljo, 11. t. m., so začeli v Karmelu Št. Janž premogarji štrajkat. Nič čudnega; obljubijo se velike plače, izplačajo pa male. Orožništvo bližnjih postaj je tješko sklicano. Mir se ni kalil, in ker so delavci večinoma domaćini, bodo tudi lahko izhajali. Včeraj se je pripeljal v Št. Janž ravnatelj Gmeiner.

+ **Vsled morfija je umrl** v Gradcu slušatelj filozofije Herman Dobroušek iz Celovca, ker ga je preveč zavžil, da bi lahko spal.

+ **Ustrelil** se je v Trstu zavoljo nesrečne ljubezni nek Rudolf Dolinsk, delavec, star 20 let.

+ **V Ameriki ponesrečena Slovenca.** V La Salle, Ill., se je ponesrečil do smrti v rudniku Tomaž Zupančič, doma iz Vača na Kranjskem. — V istem kraju si je zastrupil kri v cementni tovarni Ivan Konda, ki je po 17 dneh umrl v bolnišnici.

Ljubljanske novice.

SHOD »SLOV. KATOL. DELAVSKEGA DRUŠTVA«.

V nedeljo dopoldne ob 10. uri je predloženo omenjeno društvo političen shod, katerega so se udeležili ljubljanski volivci v velikem številu, tako da je bila dvorana S. K. S. Z. popolnoma zasedena. Gosp. Fr. Kerhne je zavral napade liberalcev, ki sedaj agitirajo proti S. L. S., češ, da hoče s cestnim zakonom ljubljansko meščanstvo oškodovati. Pojasnil je razmerje med deželom in mestom, opozarjal na mesebojno navezanost in vzajemnost. Navajal je dejstva in dokaze, kako sta dežela in mesto navezana na vzajemno delovanje.

Dobre ceste so v korist ljubljanskega mesta, in tiste tisoče, katere bo v slučaju mesta za ceste na deželi plaćalo, dobi v veliki meri povrnjene z dežarem, katerega dežela v mesto znosi.

Slovenska Ljudska Stranka ni imela dosedaj prilike, da bi sodelovala na ljubljanskem magistratu; lahko pa rečemo, da bo, sodeč po njeni vnemi in delu za korist kranjske dežele, tudi v slučaju, da ji ljubljansko meščanstvo ob bodočih občinskih volitvah svoje zupanje izkaže, opravičila in izpolnila nade, katere ljubljanski meščan vanjo stavi.

Drugi govornik Iv. Štefe je pa ožigosal čudno agitacijo mestnega tržnega nadzornika Ribnikarja. Zadnji čas se pojavlja na shodičih liberalne stranke, katerih se volivci skrbno ogib-

ijo, mestni tržni nadzornik Adolf Ribnikar, ki »agitira« na tako izzivalen način, da vzbuja splošno nevoljo. Duška temu je dal včeraj na shodu »Slovenskega katoliškega delavskega društva« urednik Ivan Štefe, ki je med drugim izvajal: Liberalna stranka je volivni boj na svojih shodičih za občinske volitve pričela na poseben način. Človek bi mislil, da bo razpravljala o občinskem gospodarstvu, katero so po priznanju dr. Tavčarja liberalci zavzeli, pa se pojavlja na njenih shodičih oseba, ki hoče znane razmere pod bivšim magistratnim gospodarstvom pokriti z napadi na duhovščino, s takimi napadi, katerih mirno prenesti ne moremo, tem manj, ker prihajajo od strani mestnega uslužbenca, katerega naloga menda ni blatiti posamezni stan, ki naredi mnogo več dobre, kot pa po Ivana Hribarja milosti preko sposobnejših ljudi za tržnega nadzornika imenovani Adolf Ribnikar. Mi smo za svobodo in tudi mestni uslužbenec ima pravico posegati v javno življenje, a tako kot dela to Adolf Ribnikar, pa ne vem, če je to za mestnega uslužbenca na mestu, ki bi po mojem mnenju moral ustvarjati mirne razmere med prebivalstvom, ne pa razburjati z neresničnimi napadi. Naj bi se boril za svoje bivše gospodarje in protektorje z resnicami — mi se je ne bojimo, ker z njo bomo mi šli v boj za preuredbo občinskega gospodarstva, mestni tržni nadzornik Adolf Ribnikar pa nastopa s tisto grdo gonjo proti duhovnikom, kakršne v taki obliki niti pri socialnih demokratih ne opažamo. Na shodu v Vodmatu je Ribnikar z očividnim hujskočim namenom primerjal plače duhovnikov s plačami mestnih delavcev, ni pa povedal, da stranka, v kateri so tudi duhovniki, se je vedno potegovala za izboljšanje plač mestnim delavcem, da je pa stranka, kateri pristaže Adolf Ribnikar, bila vedno zatralka nižjih in tudi mestnim delavcem ni privoščila za časa svojega gospodarstva zvišanja hornih plač (Burno pritrjevanje), da je liberalna stranka bila tista, ki je gazila dostojanstvo delavcev s tem, da je mestne delavce zaprla za časa državnozborske volitve v Elije Predovičeve prešišje vozove in jih v vozovilih za prešišje pripeljala na volišče. Adolf Ribnikar ni povedal, da se plače mestnih kaplanov ne dajo primerjati z njegovo plačo in da noben ljubljanski župnik nima tolike plače, kot Adolf Ribnikar ali pa razni svetniki extra statum brez izpitov. Na shodu v Vodmatu je Ribnikar izjavljal, da se duhovniki debele za delo, ki se imenuje len oba in hujskanje! Včeraj je sumničil oo. jezuite, češ, da kažejo zato pesek za zgradbo cerkve, da bi ljudje mislili, da nimajo denarja; govoril je, da so prišli na Kranjsko portugalski menihi, kar razum Ribnikarja nihče ne ve. Mestni uslužbenec bi po našem mnenju moral ustvarjati mirne razmere med prebivalstvom, ne pa razburjati z neresničnimi napadi. V Ljubljani, po 20. septembrju gospodarsko izkravljeni, ne potrebujemo takih hujskarij, ampak skupnega dela vseh stanov za njeno gospodarsko povzdiglo! Zato pa pravimo: Red smo zahtevali, ko je bil na magistratu Ivan Hribar, edločno hočemo red tudi sedaj, ko je na magistratu vladni komisar! (Hrupno pritrjevanje.) Pa danes meni, jutri tebi, bi lahko skodožljeno rekel danes. Duhovščino se pusti napadati, kakor bi se državnega uradništva nikdar ne pustilo. Za duhovščino menda pri nas v tem oziru veljajo posebne svoboščine. (Pritrjevanje.) Zato je Adolf Ribnikar postal predstojnik in je včeraj na shodu na Tržaški cesti se lotil tudi deželnega predsednika na način, s kakršnim drugod mestni uslužbenec ne postopajo z namest. cesarjevim. (Klici: Pajac mu je reklo!) Midva z baronom Schwarzenbergom nisva toliko prijatelj kot z dr. Ivanom Tavčarjem, pa kakor bi se mi zdelo grdo, če bi kdo Iv. Tavčarja čez mero prijemal, tako se mi zdi, da se Ljubljani in ob

Ij Predavanje o starem Rimu. Jutri predava dr. Lampe o Rimu, kakršen je bil za časa cesarjev. Skipočitno slike bodo predstavljale najznamenitejše starine: Forum Romanum, Palatin, Katakombe, Kolosej itd. Predavanje bo poučno zlasti za dñake, ki bodo videli v lepih podobah kraje, koder so se vršili najvažnejši dogodki svetovne zgodovine. Začetek predavanja je točno ob pol osmi uri zvečer.

Ij Jutri na veliko skipočitno predavanje v dvorano »Uniona«! Sedeži za izredno predavanje dr. Evgena Lampeta se dobivajo do jutri opoludne v Šoukalovi trafiki. Prosimo občinstvo, da pohiti po sedežu, ker bo sprehabo po starem Rimu nekaj posebno krasnega.

Ij Mešani zbor »Ljubljane« ima nocojo važno vajo v »Unionu«. Z ozirom na napovedano obvestilo s strani predsednika, že želeti brezizjemne udeležbe. — Zborovodja.

Ij Važne izpremembe pri kemičnem preizkuševališču. Vsled ponovnih zahtev naših poslancev in deželnega zbora kranjskega je c. kr. poljedelsko ministrstvo naznalo deželni vladni kranjski in deželnemu odboru, da bo kemično preizkuševališče opravljeno poslovali kot preizkuševalna postaja za živila v smislu § 31. zakona o živilih. Na ta način bodo naši ljudje postali neodvisni od takega postopanja sedanjega graškega zavoda, kakršno se je grajalo že večkrat v deželnem zboru, zlasti tudi od liberalne strani. Kakor vedno so se tudi v tej stvari pokazali liberalci neznansko nerodne, čeprav se je šlo v prvi vrsti za njihove pristaše trgovce in gostilničarje. Jako lepo osvetljuje občinsko gospodarstvo pod Hribarjem dejstvo, da je ljubljanska mestna uprava obljubila 500 K. beri in reci petsto kron, prispevka za preizkuševališče, da bodo gori navedene pravice za raziskavo živil. Ali so mislili, da so v poljedelskem ministrstvu tako neumni, da se dajo s Hribarjevimi 500 K. pregovoriti za Hribarjevo ljubezen. Hribar je mislil: 500 kron jim ponudim in lepo pogledam, pa bo šlo. Treba je bilo od strani deželnega zbora in deželnega odbora resnih korakov, mnogo dela in stvarnih razlogov, da se je poljedelsko ministrstvo k temu odločilo. Pravica dosedaj še ni podeljena, pač pa se ista podeli, kakor naglo bodo oskrbljeni potrebeni prostori. Kot važno beležimo daljno vest, da se deželni odbor resno bavi z misljijo, kako razširjeni zavod podeželite.

Ij Javnosti v pojasnilo. Prejeli smo in priobčujemo: Slišim, da neki človek zlorablja na shodih moje besede, izgovorjene v pridihi dne 4. decembra 1910 na drugo adventno nedeljo. Baje je ta človek, ki se zove Ribnikar, celo tržni nadzornik in akademično izobražen. Zelo dvomljiv si sijaj izobrazbe pa se mi zdi, če kdo iztrga besedo iz celotnega govora in jo okrog zlorablja. Sicer pa sem jako vesel, če so tudi taki poslušalci (à la Ribnikar) pri mojih pridigah. Želim, da bi si več zapomnili in med svojimi pristaši oznanjevali. Sedaj pa k stvari. Za predmet svojih adventnih govorov sem vzel besede velikega apostola Pavla, ki naj si jih zlasti naši liberalci dobro zapomnijo: »Kakor po dnevu pošteno hodimo, ne v požrešnosti in pisanosti, ne v nečistosti in nesramnosti, ne v kregu in nevoščljivosti, — temveč oblecite Gospoda Jezusa Kristusa!« Na drugo adventno nedeljo sem govoril o postu in sicer o zmernosti v jedi in treznosti v pijači. Govoril sem odkrite besede, pri katerih ostanem, da je mnogo vzrok sedanje bede razkošnost v jedi — zlasti v pijači. Gospoda, duhovnik in mutasti pes, ki molči, ko vidi prihajati sovražnika, tudi ni ljudski slepar, ki bi ljudstvo samo begal in hujskal z obljubami, ki jih ne more izpolniti. In če spoznam, da je sovražnik ljudske sreče in blagra nezmerno vživanje, zlasti pijače, ne bom molčal. Z Janezom Krstnikom bom klical: Delajte pokoro! Če si pri sedanji draginji mesa ne more vsak privoščiti pečenke, vživajte močna jedila, saj v postnih dnevih. Vzgled na Danielu in njegovih tovariših, vzgled na našem krepkem kmetskem ljudstvu kaže, da ta jedila niso škodljiva. To je odstavek, nad katerim se spodika g. Ribnikar. G. Ribnikar, svetujem Vam, da mesto pečenke in rujnega vinca uživate močnik in pijete vodo, pa boste imeli več soli v glavi in več modrosti v besedi. Povabim Vas tudi, ker tako radi gledate na »farovške« mize, da pridejte k meni na hramo, pa boste videli, da se tudi pri močniku živi dobro. Liberalzem pa, ki so tako vneti za ljudski blazgor, svetujem, naj samo tisto, kar v oteklih in postnih dnevih potrošijo za

meso, dajo za revnejše sloje in mnogim bo pomagano. Sicer pa iz srca želim vsem, ki jim Vi govorite, da bi se jim — vkljub draginji — godilo tako dobro, kakor se godi Vam. — V Ljubljani, 12. decembra 1910. — Janoš Barle, mestni župnik pri Sv. Jakobu.

Ij Z agitacije mestnega tržnega nadzornika. Adolf Ribnikar je bil nedavno, kakor znano, v Trnovem. Volivci so ga sprejeli na izvenreden način. Ko so ga oprali volivci, prepustili so ga še volivkam. Te so Adolfa Ribnikarja podučile najprej, da naj bi v prvi vrsti sebi preskrbel vse potrebne izpiti za tržnega nadzornika, predno gre učit druge. Nakrat se pa oglasil neka Trnovčanka: »Kaj, če ta še ni dovolj izpit, kdo pa bo.« — Menda so resti izpiti bili merodajni za Ivana Hribarja, da je Adolf Ribnikar, s katerim so imeli profesorji pri maturi silne težave, sposoben in potreben, da že takoj pri nameščenju pride v VIII. činovni razred.

Ij Cesar je sprejel včeraj v avdenci dvornega svetnika Oskarja viteza Kaltenegger.

Ij Umrla je ključavnica mojstra vdova gospa Marija Flassis.

Ij V past se je vjel. V nedeljni počasi se je prepiral po mestu 27letni sobni slikar Iv. Blaževčič iz Kapele z večimi domobranci po mestu tako, da je privabil v obližje policijskega stražnika. Na njegov opomin, naj bodo mirni, so vojaki takoj odšli. Blaževčič je pa pričel tako razgrajati, da ga je stražnik aretoval. Pri zaslisanju je policija dognala, da Blaževčiča išče c. kr. okrajna sodnija v Ljubljani zaradi prestopka po § 335. kaz. zak. Po prestani policijski kazni zaradi razgrajanja so ga izročili sodišču.

Ij V deželno blaznico so včeraj pripeljali mlinarja Rudolfa Miheliča, ki je, kakor že poročano, odsekal svoji ženi obe roki. Nesrečnež je bil pri popolni zavesti, le po govoru se mu je poznala umobolnost. Sicer je bil miren.

Ij Slovensko deželno gledališče. Danes, v torek drugič za nepar opera »Tannhäuser«. — V četrtek za nepar opereta »Jesenski manever«. — V soboto prvič v sezoni Tolstega drama »Vstajenje« (po Bataillejevi dramatizaciji).

Ij Važno za gospode trgovce. Ker opusti J. Grobelnik v Ljubljani svojo manufakturino trgovino, prodaja vso ostalo zalogo sukna, blaga za ženske oblike iz volne, satina, kambrika in barhenta, svilnate in druge rute itd. v večjih partijah globoko pod lastno ceno. Priporoča se, da si zalogo ogledate!

GOSTILNIČARJI IN HOTELIRJI PRI TRGOVINSKEM MINISTRU.

Včeraj, 12. t. m., je bila pri trgovinskem ministru dr. Weißkirchnerju na Dunaju deputacija državne zveze avstrijskih gostilničarjev in hotelirjev, katerega je prosila, naj ukrene vse, da se pospeši izdaja naredbe o koncesioniranju nadrobne trgovine piva v steklenicah. Ravnotako naj se izda kmalu naredba glede na dokazila o usposobljenosti izvrševanja gostilničarske obrti. O koncesioniranju nadrobne trgovine piva v steklenicah je odgovoril trgovinski minister, da bo ukrenil takoj vse potrebno, kakor hitro izdela svoje sklepe državnih obrtnih uradov. Kar se tiče usposobljenostnih dokazil za izvrševanje gostilničarske obrti ne more minister ničesar obljuditi, ker se je mnogo interesentov izreklo proti temu. Gostilničarji niso sami edini v tem vprašanju. Danes pa je omenjena deputacija, kot se nam brzojavno poroča, bila pri finančnem ministru, da se naj splošno prepove prodaja tobačnih izdelkov v gostilnah.

40LETNICA OTVORITVE GORENJKE ŽELEZNICE

je jutri, v sredo, 14. decembra.

Telefonska in brzojavna poročila.

SEJA »SLOVENSKEGA KLUBA«.

Dunaj, 13. decembra. Danes se je vršila pod predsedstvom dr. Šusteršča seja »Slovenskega klubca«. Najprej je podal načelnik dr. Šusteršič poročilo o svojih razgovorih z baronom Bienerthom in različnimi načelniki strank. Poročilo se je odobruje vzel na znanje, nakar se je vršil kratek posvet glede na sedaj v ospredju stojeca politična vprašanja in so se končno dale predsedstvu primerne instrukcije.

DANAŠNJA SEJA ZBORNIKE.

Dunaj, 13. decembra. Pred sejo zbornice se je zbrala parlamentarna komisija Češkega kluba, da se posvetujejo o taktiki, ki jo ima glede na sedanji politični položaj zavzet. Sklenilo se je, da se naprosi zborničnega predsednika

in pozove tudi ostale načelnike strank, naj se današnja seja zbornice čimprej konča, da se da klubu možnost, da se o političnem položaju temeljito posvetuje. Nato pa so se podali češki voditelji k zborničnemu predsedniku dr. Pattiju, pri katerem so bili tudi drugi načelniki strank zbrani, in so stavili predlog, kakor so sklenili. Dr. Pattai in voditelji strank so to uvaževali in sklenili, da se današnja seja takoj nato zaključi, ko konča generalni govornik v prvem branju bančne predloge svoj govor in se konča obenem tudi debata o nujnem pridelu Pacherja glede izboljšanja položaja poštih oficijantov.

V resnici se je potem vse tudi tako vršilo in je debata o podaljšanju provizoričnega zborničnega poslovnika izostala. Seja sama se je cele tri četrt ure pozneje vršila, kakor je bila napovedana. Najprej se je oglasil ministrski predsednik baron Bienerth in izjavil: Njegovo Veličanstvo je sprejelo demisijo celotnega kabineta, obenem pa temu kabinetu do sestave novega poverilo, da nadaljuje vladne posle. Ker torej ustavna odgovornost tega kabineta traja dalje, prosimo zbornico, da reši predloge, ki so že od prej na dnevnem redu in za katere se je izjavila tudi konferenca načelnikov, to je: budgetni provizorij, srbska trgovinska pogodba, podaljšanje provizoričnega zborničnega poslovnika in volitve za delegacije. Zagotovil je konečno zbornico, da bo vrlada te predloge slejkoprej zastopala in delo zbornice lojalno podpirala dalej. Krščanski socialci so napravili baronu Bienerthu malo ovacijo s tem, da so njegovi izjavi pliskali. Nato se je nadaljevalo prvo branje bančne predloge in je contra-govornik poslanec Sramek končal svoj govor. Nato je prišel na vrsto nujni predlog poslanca Pacherja glede izboljšanja položaja poštih oficijantov. Odgovoril je nanj trgovinski minister dr. Weisskirchner, na kar se je predlog izročil odseku za državne uslužence. Prihodnja seja bo jutri in sicer pride na vrsto podaljšanje poslovničnega provizorija. Volitve v delegacijo se vrše v četrtek.

POLJSKI KLUB ZA BUDGETNI PROVIZORIJ IN PODALJŠANJE POSLOVNICKA. — KORYTOWSKI ZA BIENERTHA. — BIENERTH ŠEF NOVEGA KABINETA?

Dunaj, 13. decembra. Danes se je vršila seja Poljskega kluba. Najprej je poročal načelnik poslanec dr. Glažbinski o svojih razgovorih z ministrskim predsednikom in političnem položaju. Nato se je vršila debata, koje sklepni veljajo za tajne. Končno se je sklenilo, da bo Poljski klub soglasno glasoval za budgetni provizorij in podaljšanje poslovničnega provizorija. Načelnik Glažbinski je povdral, da ni izključeno, da se bo sestava novega kabineta poverila zopet baronu Bienerthu. Dr. Korytowski in drugi so se zavzemali za Bienertha, ker da zavzema v vprašanju kanalov Poljakom prijazno stanje.

PONEVERJENJA V ČEŠKEM EKSPORTNEM DRUŠTVU.

Praga, 13. decembra. Včeraj so aretovali ravnatelja češkega eksportnega društva, Potnesila, in izročili kazensku sodišču, ker so v društvu zasledili velika poneverjenja. Zaplenili so tvrdkine knjige in izročili sodišču.

UPOR V BRAZILIJI.

New York, 13. decembra. Došle brzojavke poročajo, da je bilo bombardiranje mesta Rio de Janeiro raz dveh upornih bojnih ladij zelo močno. Med 600 upornikov je 200 mrtvev in ranjencev in ravno toliko je žrtev med civilnim prebivalstvom, ki je na bombardiranje odgovarjalo s strejanjem. Zelo mnogo škode je povzročene na vladnih poslopjih. Vlada je proglašila za 30 dni obredno stanje. Zbornica je sklicana k izredni seji. Večina vojske in mornarice je mirna.

VSTAJA V SIRIJI.

Carigrad, 13. decembra. Vstaja v Siriji vedno bolj narašča; upornih Beduinov je 5000, ki imajo vsi moderne puške in zadostni municije. Postajo Katrane ob železnični Damask-Hauras so popolnoma razrušili. Napadli so nek vlad in uropali potnike; uradnike so vse pobili. Vstajem načeljuje šejk Selim. Turške oblasti so odpolale mnogo vojaštva, da uduši vstajo.

FRANCO OPREŠČEN.

Lizbona, 13. decembra. Prizivno sodiščje je soglasno odločilo, da se ima amnestija raztegniti tudi na Joao Franco in njegove tovariše v kabinetu ter da se naj uničijo vse tožbe, ki so bile dvignjene proti njim.

NESREČA V RUDNIKU.

Dortmund, 13. decembra. Vrv pri dvigalu v rudniškem rovu se je odtrgala; pet rudarjev, ki so bili v dvigalu, je padlo v globočino in se ubilo.

KUGA V SIBIRIJI.

Peterburg, 13. decembra. Kuga se vedno bolj širi preko amurskih pokrajin in kirgižkih step. Iz Charbina beže vsi Evropejci. Kitajske vasi se požigajo. Sanitetno osobje je nezadostno, zlasti še, ker Kitajci ničesar ne store, da bi se omejila krga.

Nove knjige, za katere je v zadnjem času obogatil slovenski književni trg, navaja inserat »Katoliške Bavarne«, ki ga priporočamo v pregled.

Razne stvari.

Senzacionalna iznajdba ruskega učenjaka. Iz Peterburga se poroča, da je profesor na tehološkem institutu, Rozing, po 15letnih poizkusih došel do senzacionalnega odkritja na polju elektro-teleskopije. S posebno konstruiranim električnim aparatom omogočuje Rozingova iznajdba, da more človek doma v hiši videti vse, kar se n. pr. godi na odru v gledališču, kakor tudi vse, kamor je obrnjeno električno oko aparata. Kakor trdi Rozing, more človek gledati, karkoli se godi v kaki ulici, kontrolirati more potnike na kolodvoru, na morju more gledati vsaka morska tla, na bojnem polju vsa gibanja sovražnika, ves tabor in katerokoli trdnjava. S pomočjo tega aparata more vsak tovarnar opazovati v svoji sobi, kaj se godi v tvornici in mogoče je najti vsako potopljeno ladjo. V nekoliko dneh bo Rozing preizkuševal svoj aparat v carskem tehničnem društvu.

Mož zagnal ženo v razbeljeno peč. Iz Bukaresta se poroča o groznom zločinu. Pek Moraru, ki je bil pisanec iz navade, je prišel 28. septembra zvečer popolnoma pisan domov, kjer je šel v pekarno ter brez vsakega povoda izginal iz hiše vse pekovske pomočnike. Ti so se pritožili pri njegovi ženi, ki je hitela k možu ter ga stavila vsled tega na odgovor. Začela sta se prepirati in Moraru, ki je zelo močne postave, je zgrabil svojo slabotno ženo ter vrgel v razbeljeno pekovsko peč. Na grozno vpitje žene so prihiteli pomočniki načaj ter hoteli potegniti nesrečnico iz peči. Mož pa se je postavil pred peč ter branil ves divji pomočnikom pomagati ženi. Končno se jim je posrečilo, premagati suroveža ter ga zvezati. Bilo pa je že prepozno; iz peči so potegnili na pol zogljeno mrtvo ženino truplo. Množica ljudstva, ki se je zbrala pred hišo, je hotela zločinca linčati, vendar pa ga je spravila policija srečno v ječo.

Štajerske novice.

Š Vesela zmaga. Dolga leta se je bil v Hočah, neposredni bližini Maribora boj za občinski zastop med stranko poštenih kmetov in med stranko renegatov, Štajerčancev in vsemencem. Pri volitvah leta 1909 je dobila v občinskem zastopu vsaka stranka po 6 odbornikov. Slovenska stranka se je sicer pritožila proti neštetim krivicam, ki so se ji godile pri volitvi, a rekurz je bil zavrnjen. Nazadnje je vendar zmagala pravica. V soboto dne 10. t. m. je bila volitev župana. Renegat je načelnična županija, na čelu jih je župan, ki je namreč pridružil eden poprej zapeljan a sicer pošten mož. Veselo pokanje topičev je naznanjalo mariborski okolici, da je padla zopet ena nemčurska trdnjava v roke poštenih slovenskih mož! Živelji naši branitelji!

»Untersieirische Volkszeitung«, list contra Marburgerci je dobil te dni novega urednika. Smer listu je boj proti koruptni vsemenski kliki, ki go spodari sedaj v Mariboru. List je pisan v nemškem duhu.

69 let stari morilec radi ljubomnost. V Dietersdorfu pri Judenburghu je 69 let stari Anton Muhar iz Lavantske doline na Koroškem zabolel delavca J. Dirlbergerja, ki je bil na stanovanju pri njegovi 60 let stari soprogi. Dirlberger je bil v par trenotih mrtv. Starec-morilec je bil pijan in se mu je v pisanosti vzbudila ljubomnost.

Slovenca v Ameriki povozil vlak. V Yukonu, Pa., je prišel pod železniški vlak Slovenec Ivan Predikak. Bil je na mestu mrtev. Doma je iz Št. Lovrenca.

Umrl je v Mariboru v soboto, dne 10. t. m., meščan in knjigovodja hranilnice v pok. g. Ivan Saria.

Med šolskimi otroci se je v Mariboru pojavila škratka. V več rodbinah leži več otrok na tej epidemiji. Če so bolezni ne bo omejila, utegne šolska oblast šole zapreti.

Novo poslopje za mariborsko okrajsko glavarstvo so začeli graditi v mestnem parku. To poslopje bo velikanski kompleks, gotovo ena največjih stavb v Mariboru. V »Parkstrasse« bo fronta v dolgosti merila 96 metrov. — Stavba bo končana šele v dveh letih. Podjetnik je stavbenik Kiffmann.

Izpred sodišča.

Zrte razmer. V soboto, dne 10. t. mes., se je pri tukajnjem deželnem sodišču obravnavala železniška nesreča, ki se je pripetila dne 27. junija 1. l. na postaji Bistrica-Boh. jezero. Obtoženi so bili: uradnik Mario Rust (zagovornik g. dr. V. Krisper), skladnični delavec kot substitut čuvaja Blaž Selan (zagovornik g. dr. Schweitzer) in sprevodnik Adolf Komac (zagovornik g. dr. Ravnihar). Senat je obsodil pod predsedstvom dvornega svetnika Pajka uradnika Rusta na pet dni zapora, delavca Blaž Selana na en mesec strogega zapora, sprevodnika Komaca pa je popolnoma oprostil. Kot izvedenec je bil poklican kontrolor južne železnice g. Karol Sajovic. Pri nesreči je bilo poškodovanih več oseb, nekatere precej težko. Na materialu je bilo okoli 5000 K škode. Kako se je pripetila nesreča? Ob pol 8. uri zjutraj je pripeljal na omenjeno postajo tovorni vlak, ki se je redno sledil obnovni vlaku št. 12 na tir št. 3 umaknil. Pri tej manipulaciji je bilo potreba, da se je menjalnik številka 1 prestavil na stranski tir. Ta menjalnik je za smer ravne vožnje s ključem zaprt, moral se je torej odkleniti in moral bi se po tovornem vlaku zopet v ravno smer postaviti, zapreti, ključ pa izročiti v roke službujočega uradnika Rusta. To se pa ni zgodilo, ker uradnik ni zahteval od čuvaja ključa, čuvaj pa je pozabil na to, kar bi bil moral storiti. Gospod Rust se je zagovarjal z dejstvom, da je isto jutro pričakoval preglednika blagajne in ker se mu računi niso vjemali, je iskal pogrešek ter pozabil na varnost prometa. Substitut čuvaja Selan pa pravi, da je, ko je postavil menjalnik za tovorni vlak, začel svinčki snažiti in se popolnoma v to delo voglobil, da ga spopolni do 8. ure, ker mu je bilo zapovedano, da mora ob 8. uri biti navzoč pri delu v skladnišču. Adolf Komac je bil sprevodnik na koncu tovornega vlaka. Kot tak se ne sme od svojega mesta odstraniti, dolžan pa je paziti na to, da je njegov vlak od zadej zavarovan proti dohajajočim vlagom. V svrhu varnosti so vpeljane razne naredbe. Nekatere postaje so blokirane, to se pravi: vsi signali in menjalniki postaje so zvezani tako odvisno in pod kontrolo uradnika, da ima le-ta vse po aparatu v uradu v svoji oblasti. V tej postaji te naredbe ni in zato obstajajo za vsak menjalnik posebni ključi, ki bih jih moral uradnik vedno v žepu nositi. Ker pa to pri velikosti in množini ključev ni mogoče, je direkcija c. kr. državnih železnic v Trstu vpeljala na takih postajah posebne deske, ki vise v uradu in na katere se ti ključi obešajo. Na ti deski je zopet priprava, s katero službujoči uradnik obešene ključe lahko priklene, da jih brez njegovega privoljenja nobeden ne more sneti in porabljati. To naj bi bila priskrba za varnost prometa. Na podlagi preiskave, izrekov prič in izvedencev, kakor tudi gospodov zagovornikov smemo reči, da nesreča niso bili tudi krivi prizadeti uslužbenci, kakor uprava — zistem. Predpisi zapovedujejo, da mora pri prihodu vsakega vlaka biti pri prvem ogibalniku navzočen iz-

šolan čuvaj. Da se pa tega prihrani, so se vpeljali mrtvi, železni in ničvredni ključi, ki službujočim službo le otežkujejo, ne pa varnosti pospešujejo. Take varnostne odredbe kakor ključi, neka neoficielna deska in po vrhu še en ključ ne garantirajo nobene varnosti. Namesto da bi se nastavilo pravilno število delavcev in uslužbencev sploh, pa se manipulira s takimi usodepolnimi eksperimenti. Računa se pa pri tem s faktorjem, dokler gre, gre, če se pa kaj prigodi, pa bo že obračunalo državno pravdništvo. Na vsak način je tako stališče od strani železniške uprave prekomodno.

Sklađiščarko-vlagalko,

ki je že deloma izurjena v papirju, veča slov. in nemškega jezika, sprejme tiskarna Ig. pl. Kleinmayer & Fed. Bamberg v Ljubljani. Le pismene ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja in starosti naj se pošiljajo na gorenji naslov. 3572

Kurzi efektov in menjic.

dne 12. decembra 1910.

Skupna 4% konv. renta, maj—november	9355
Skupna 4% konv. renta, januar—julij	9360
Skupna 4% papirna renta, februar—avgust	9750
Skupna 4% srebrna renta, april—oktober	9750
Avtrijska zlata renta	11610
Avtrijska kronška renta 4%	9350
Avtrijska investic. renta 3 1/2%	8335
Ogrska zlata renta 4%	11180
Ogrska kronška renta 4%	9195
Ogrska investicijska renta 3 1/2%	8175
Delnice avstrijsko-ogrške banke	1868
Kreditne delnice	66780
London vista	24030
Nemški drž. bankovci za 100 mark 20 mark	11755 2350
20 frankov	1904
Italijanski bankovci	9490
Rublji	253 1/4

Najvažnejše je, da se kupi **perje in puhi** popolno čisto in brez vsega duha. Tako perje in puhi se dobijo pri znani tvrdki

Anton Šarc Ljubljana
Šelengburgova ulica štev. 5
na vogalu Knaflove ulice (nasproti glavne pošte).

2965

Zahvala.

Za iskrene izraze odkritorskega sožalja v bolezni in smerti našega ljubljenega soproga, sina in brata, gospoda

Cirila Geršaka
inženirja v Ormožu

posebno za obilno udeležbo pri pogrebu, se vsem in vsakemu posebej no moremo zahvaliti, zatorej prosimo, da blagovolijo tem potom sprejeti našo najskrnejšo zahvalo č. sestre nemškega viteškega reda v Ormožu za požrtvovalnost in postrežbo v bolnici ter gg. zdravnikom, preč. g. mons. A. Jakliču vojaškemu superiorku v Gradcu, ki je vodil pogreb. Nadalje častiti mestni duhovščini kakor tudi preč. g. župniku G. Menhartu pri Veliki Nedeli, gasilnemu društvu na Hardeku, gg. čitalniškim pevcom v Ormožu, sploh vsem prijateljem in znancem, ki so spremili predragega pokojnika k večnemu počitku. 3613

Ormož, 12. decembra 1910.

Mici Geršak roj. Novak
vdova.

Dr. J. Geršak, c. kr. notar, oče. — Dr. Milan Geršak, c. kr. sodnik, brat.

Preden si nakupite božičnih daril, blagovolite si ogledati še moje izložbe in presodite cene! — Potrudite se potem v mojo trgovino, kjer se Vam daje drage volje vsaktera pojasnila, da se prepričate in odločili se boste takoj, da si nabavite svoje potrebitne le pri domači tvrdki H. SUTTNER, LJUBLJANA, Mestni trg ali Sv. Petra cesta. Specialna trgovina najnovejših precizijskih ur moje lastne tovarne ur v Svici znamko „IKO“. Največja zalogu ur, zlatnine in srebrnine, juvelov ter brillantnih nakitov itd., istotno ogromna izbiro kina-srebrnega blaga kakor nastavkov, jedilne in sladkorice itd.; igralni načrt za kupce brezplačno. — Srečke se pošljajo poštne prosto.

Po lastni ceni zaradi pomikanja prostora za Božič in Novo leto
prodajam narejene obleke, zimske sukne, pelerine za gospode in dečke kakor tudi najnovejšo konfekcijo za dame in deklice R. Lukic, Ljubljana, Pred škofijo 19.

TREZNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 13. decembra.

Pšenica za april 1911	11:00
Pšenica za oktober 1911	10:79
Rž za april 1911	7:81
Oves za april 1911	8:38
Koruza za maj 1911	5:65

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 3062 m, sred. zračni tlak 7360 mm

Den	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetroriv.	Nebo	Padeljina v 24 urah v mm
12	9. zveč.	735.2	9.6	brevzvetr.	oblačno	
13	7. zjutr.	735.6	7.2	sl. svzh.	miglia	1.9
	2. pop.	735.5	8.8	brevzvetr.	sk. obl.	

Srednja včerajšnja temp. 9.9° norm. -1.3°.

Zahvala.

Povodom prerane izgube našega predragrega, nepozabnega sina oziroma brata, častitega gospoda

Riharda Smoleja
kaplana v Komendi

izrekamo tem potom svojo najprišnjejo zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za vse mnogoštevilne izraze sožalja in sočutja. Zlasti se pa zahvaljujemo velečastitemu gospodom duhovnikom, ki so se v tako obilnem številu zbrali, da počaste in spremljajo dragega tovariša k zadnjemu počitku. Toplo se zahvaljujemo tudi telovadnemu društvu „Orel“ iz Komende, Mekinj, Kamnika, ki je prihitelo izkazat zadnjo čast svojemu dragemu prijatelju in tovarišu-bratu. Posebno se še zahvaljujemo društvu „Orel“ iz Mekinj za ganljivo in prekrasno petje. Zahvaljujemo se tudi vele, rodbinama Mejna in Strecin za tolažbo v bolezni in ob smrti, kakor tudi vsem darovalcem prekrasnih vencev, ter konečno vsem dragim vaščanom in faranom iz Komende in okolice, ki so v tako obilnem številu spremili dragega pokojnika na zadnji poti. K skepu pa se še zahvaljujemo vsem onim slavnim društvom, imenoma „Slovenski soz. zvezri“, ki se je udeležila sprevoda z lastavo, „Ljubljana“ in „Orel“, mnogoštevilnim zastopnikom ljubljanske in okoliške duhovštine, gg. zastopnikoma slav. dež. odbora in sploh vsem, ki so predragega rajnika počastili z mnogoštevilnim spremstvom na pokopališču k sv. Krizu.

Komenda-Ljubljana, 13. dec. 1910.

Globoko žalujoči ostali.

Na najvišje povelje Njegovega

Stavbišča na prodaj!

Se nekaj krasnih stavbišč, v sredini mesta, na vogalu Kuhinove in dr. Valentina Zarnikove ulice.

Opozori se, da imajo stavbišča vsled suhega peščenega terena, solnčnate lege ter vremenskega zavetja najbolj ugodno stavbiščo.

Poizve se pri lastniku Kuhinova cesta štev. 5.

Vsak vprašuje

kje bi dobro in poceni nakupil 3570

božična in novodelna darila.

Da ustrežem želji cenjenega občinstva, budem ravno ob tej priliki prodajal vse v zlatarsko stroko spadajoče predmete kakor: **uhane, prstanje, verižice, zapestnice, moške in damške ure** itd. po **najnovejših cenah** ter jamčil za **pristno blago**.

Staro zlato, srebro in drage kamne kupujem ali jemljam v zameno.

Cenjena naročila kakor izdelovanje novih predmetov ter popravila izvršim kar najhitreje ter po izredno nizki ceni.

Lud. Černe

Juvelir, trgovac z urami ter zapravljeni sodni činilci

Ljubljana,
Wolfova ulica štev. 3.

Išče se

soba

s 15. decembrom z domačo hrano. Ponudbe na upravnštvo »Slovenca« pod naslovom »Stanovanje«.

3614

Zlatnina

v najraznovrstnejših, priznane okusnih vzorcih in po nizkih cenah za darila

za Božič

Čas se prihrani s tem, da se s pisalnim strojem 3–10krat piše hitreje kot pa z roko, pri čemur še velja pripomniti, da strojepisna pisava ostane v edno enakomerno lepa in razločna. Dalje se s pomočjo samopisnice (pri vporabi ogljenega papirja) lahko izvrši naenkrat do 15 kopij, s čimur ravno se prihrani čas za prepisovanje. — Tudi lahko šef prepušti korespondenco vsakemu strojepisu vesemu nastavljencu, medtem ko sam porabi svoj dragi čas drugje.

Čas

Denar se prihrani s tem, da s pomočjo pisalnega stroja lahko izvrši 1 sama oseba delo, za katero se je sicer potrebovalo 3–5 nastavljenec; dalje se prihranijo denarni izdatki za papir, ker zahteva strojepisna pisava 2–3krat manj prostora. —

Vse to je treba vpoštovati, da se izprevidi, koliko se prihrani z nakupom pisalnega stroja. — Končno pa se tudi ne sme prezreti ugled in učinek pisave s strojem, ki more pri prejemniku in čitalcu takega pisma le ugodno vplivati. —

L.C. SMITH & BROS

Zahajajte prospekt in neobvezno brezplačno razkazovanje stroja od

Funkcijsko jame
stvo 10 let.

The Rex Co. Ljubljana

Ugodna plačila
na obroke.

Zaloga vina

Iosip Pertot, Barkovlje-Trst 404.

Za vrtnarje

posebno **vrt** z rastlinjakom itd., v pripravljen lepi solnčnati legi se daje v najem. Ponudbe na poštni predal 112.

3590 2

VAJENEC

3454

Ponudbe je poslati pod „št. 100“

na upravnštvo „Slovenca“

Župni urad v Vavtivasi razpisuje službo organista in cerkvenika.

Plača letnih 800 K v gotovini, prosto stanovanje in poraba vrta. — Prednost imajo tisti, ki znajo voditi pevski zbor. Nastop ob novem letu.

3565 10

poštenih staršev
se sprejme v
večjo trgo-
vino na
Dolenjskem.

poštenih staršev
se sprejme v
večjo trgo-
vino na
Dolenjskem.

Zadnjih 14 dni!

pri

5607

J. Grobelniku v Ljubljani.

Do konca tega leta se morajo lokalni izprazniti, zaraditega prodajam use ostalo manufaktурно blago odslej

za vsako primerno ceno.

Izkoriščajte to redko priliko!

Gospodje!

Sukna je še lepa izbira; preskrbite se torej z oblekami, površniki in zimskimi suknjami! :::

Spominjajte se pri vseh prireditvah, pri vseh veselih in žalostnih dogodkih „Slovenske Straže“!

! Ako še niste, !
pošljite naročnino! !

ZIMSKO PERILO

za gospode, dame in otroke, bluze, spodnja krila, hišne halje, nočne čevlje, vse v največji izbiri in najboljši kakovosti v modni in športni trgovini

P. Magdić

Ljubljana, nasproti glavne pošte.

3012

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Dekle z biseri. Povest iz Neronove dobe. 13. zvezek ljudske knjižnice. K 2-20, vezano K 3-20. — Navedena povest je istinito biserna povest, ki bo bravca privezala nase z neodljivo silo in se mu po svoji krasni vsebini neizbrisno vtisnila v spomin.

Knjiga o lepem vedenju. Spisal Urbanus. K 3-—, elegantno vezano K 4-—. — Že dolgo smo občutno pogrešali točnega navodila za olikano in oglajeno vedenje v družbi, kajti ne le naše ljudstvo, temveč tudi izobraženec mora imeti vočkrat pri roki zanesljivega svetovalca, kako mu je pri tej in oni priliki v družabnem življenju nastopati, da se ne zameri in ne pride v zadrgo. Tej potrebi bo ta knjiga v vsakem oziru odpomogla.

Sociologija. Spisal dr. A. Ušeničnik. K 8-50, vezano K 10-80. — Celo veliki narodi nimajo dela, ki bi se moglo po znanstveni temeljnosti in obsežnosti ter po strokovni popolnosti meriti z navedenim delom našega domačega učenjaka. Dr. Ušeničnikovo sociologijo smemo s ponosom uvrstiti med najodličnejša dela svetovne znanstvene literature,

Poezije Anton Medved-eve.

I. del K 3-80, elegantno vezano K 5-—; II. del K 4-—, elegantno vezano K 5-40. Poezije Medvedove, ki je pač ena naših najkrepkejših in najizrazitejših pesniških individualnosti, so v kras vsakemu slovenskemu domu.

Leposlovna knjižnica:

1. zvezek: **Razporoka**. Pavel Bourget. — Kalan. Roman. K 2-—, vezano K 3-—.
2. zvezek: **Stepni kralj Lear**. Ivan Turgenjev Sergjejevič. Povest. **Hiša ob Volgi**. S. Stepanjak. — Josip Jurca. K 1-20, vezano K 2-20.
3. zvezek: **Straža**. Fran Virant. — Boleslav Prus. Povest. K 2-40, vezano K 3-40.
4. zvezek: **Ponižani in razdaljeni**. F. M. Dostoevskij. — Vladimir Levstik. Roman v štirih delih in z epilogom. K 3-—, vezano K 4-20.
5. zvezek: **Kobzar**. Taras Sevčenko. — Josip Abram. Izbrane pesmi. Z zgodovinskim pregledom. Ukrajine in pesnikovim življenjem. K 2-40, vezano K 3-60.
6. zvezek: **Mož Simone**. Champol. — V. Levstik. Roman. K 1-90, vezano K 3-—.
7. zvezek: **Hajdamaki**. Taras Sevčenko. — Josip Abram. Poem z zgodovinskim uvodom o hajdamascini. (Kobzar II. del.) Broširano K 1-50. (VI. in VII. zvezek skupno K 3-40, vez. K 4-50.)
8. zvezek: **Dolina krvi**. (Glenanaar.) A. Sheehan. — Fran Bregar. Povest iz irskega življenja. K 4-20, vezano K 5-80.
9. Kaciljan. Anton Medved. Tragedija v petih dejanjih. K 1-40, vezano K 2-40.
10. Roma. Silvin Sardenko. Poezije. K 2-—, vez. K 3-20.
11. Andrej Hofer, tirolski junak. Fran Rihar. Ljudska igra v petih dejanjih s predgovorom in sklepno sliko (18 moških, 4 ženskih vlog). K 2-80, deset izvodov K 5-—.
12. Črna žena. Povest iz domače zgodovine. K 1-40, vezano K 2-—.

Uste te knjige se dobre v Katoliški Bukvarni v Ljubljani, v knjižarni „Mirija“ v Kranju in I. Krajec nasl. v Novem mestu.

Izdajatelj: Dr. Ignacij Žitnik.

Tisk: »Katoliške Tiskarne.«

Odgovorni urednik: Ivan Štef.

Ljudska knjižnica:

1. zvezek: **Znamenje štirih**. Conan Doyle. Londonška povest. K 2-60, skupaj vezan z II. zvez. K 1-80.
2. zvezek: **Darovana**. Alojzij Dostal. Zgodovinska povest iz dobe slovanskih apostolov. K 2-60, skupaj vezan s I. zvezkom K 1-80.
3. zvezek: **Jernač-Zmagovač**. Henrik Sienkiewicz. — Fran Virant. Povest. — **Med plazovi**. Artur Achleitner. Povest tirolskega gorskega župnika. K 2-60, skupaj vezan s VI. zvezkom K 1-40.
4. zvezek: **Malo življenje**. Dr. Fran Detela. Povest. K 1-—, vezano K 1-90.
5. zvezek: **Zadnja kmečka vojska**. Avgust Šenoa. Zgodovinska povest iz leta 1573. K 1-60, vezano K 2-60.
6. zvezek: **Godzdarjev sin**. Fran S. Finžgar. Povest. K 2-20, skupno vezano s III. zvezkom K 1-40.
7. zvezek: **Prihajač**. Dr. Fran Detela. Povest K 1-90, vezano K 1-70.
8. zvezek: **Prihajač**. Dr. Fran Detela. Povest K 1-90, vezano K 1-70.
9. Splošno priljubljeni ljudski pisatelj nam tu slika v krasni povesti življenje na kmetih z vso svojo resnobo in težavami ter nam predloži ljudstvo resnično tako, kakršno je.
10. zvezek: **Pasjeglavci**. Alojzij Jirasek. Zgodovinska povest. — **Kristusove legende**. I. Vodnjak modrih mož. — 2. Betlehemske dete. — 3. Sveti noč. — 4. Beg v Egipt. — 5. V Nazaretu. — 6. V templju. — 7. Taščica. —

8. Naš gospod in sveti Peter. K 2-20, vezano K 3-20.

Velika zgodovinska povest kmečkega punta na Češkem.

9. zvezek: Alešovec, **Kako sem se jaz likal**. I. del. K 1-20, vezano K 2-—.

10. zvezek: Isto II. del. K 1-20, vezano K 2-—.

11. zvezek: Isto III. del. K 1-20, vezano K 2-—.

12. zvezek: Dolžan, **Iz dnevnika malega porede-neža**. K 1-40, vezano K 2-30.

13. zvezek: Haggard, **Dekle z biseri**. K 2-—, vezano K 3-20.

Povesti slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo. Andrej Kalan. Nova zbirka. I. zvezek. K 2-80.

Zadnji dnevi Jeruzalema. (Lucij Flav.) J. Spillmann J. D. Zgodovinski roman. 2 dela. K 3-80, vezano K 5-40.

Za kriz in svobodo. Igrokaz v petih dejanjih (6 moških in 1 ženska vloga). K 2-50, pet izvodov in več po K 2-35.

Posebno za mladiščka društva pripravna igra polna navdušenja za krščanska načela. Slovenska apostola. Sardenko. Zgodovinska igra. Ob 1025letnici Metodove smrti (885–1910). K 1-20.

Slomek o sv. Cirili in Metodu. Ob 1025letnici Metodove smrti (885–1910). K 1-—.

Krek. **Turški križ**. (Igra v štirih dejanjih.) — Tri sestre. (Igra v treh dejanjih.) K 1-—, 10 izvodov K 8-—.

Vsebinska obeh, za mešane vloge prirejenih iger, je tako zanimiva ter za oder tako si jajno prirejena, da se bodeta radi svoje lahke uprizorljivosti gotovo kmalu osvojili naše ljudske odre.

Zbirka ljudskih iger; dosedaj 11 zv. po K 2-80.

Ta zbirka je zlasti za naša izobraževalna društva, pa tudi za druge odre ljudskega in diletantskega značaja neobhodno potrebna; igre se dajo vse brez posebnih pripomočkov lahko uprizoriti.

Vsebinska obeh, za mešane vloge prirejenih iger, je tako zanimiva ter za oder tako si jajno prirejena, da se bodeta radi svoje lahke uprizorljivosti gotovo kmalu osvojili naše ljudske odre.

Zbirka ljudskih iger; dosedaj 11 zv. po K 2-80.

Ta zbirka je zlasti za naša izobraževalna društva, pa tudi za druge odre ljudskega in diletantskega značaja neobhodno potrebna; igre se dajo vse brez posebnih pripomočkov lahko uprizoriti.

Zbirka ljudskih iger; dosedaj 11 zv. po K 2-80.

Ta zbirka je zlasti za naša izobraževalna društva, pa tudi za druge odre ljudskega in diletantskega značaja neobhodno potrebna; igre se dajo vse brez posebnih pripomočkov lahko uprizoriti.

Zbirka ljudskih iger; dosedaj 11 zv. po K 2-80.

Ta zbirka je zlasti za naša izobraževalna društva, pa tudi za druge odre ljudskega in diletantskega značaja neobhodno potrebna; igre se dajo vse brez posebnih pripomočkov lahko uprizoriti.

Zbirka ljudskih iger; dosedaj 11 zv. po K 2-80.

Ta zbirka je zlasti za naša izobraževalna društva, pa tudi za druge odre ljudskega in diletantskega značaja neobhodno potrebna; igre se dajo vse brez posebnih pripomočkov lahko uprizoriti.

Zbirka ljudskih iger; dosedaj 11 zv. po K 2-80.

Ta zbirka je zlasti za naša izobraževalna društva, pa tudi za druge odre ljudskega in diletantskega značaja neobhodno potrebna; igre se dajo vse brez posebnih pripomočkov lahko uprizoriti.

Zbirka ljudskih iger; dosedaj 11 zv. po K 2-80.

Ta zbirka je zlasti za naša izobraževalna društva, pa tudi za druge odre ljudskega in diletantskega značaja neobhodno potrebna; igre se dajo vse brez posebnih pripomočkov lahko uprizoriti.

Zbirka ljudskih iger; dosedaj 11 zv. po K 2-80.

Ta zbirka je zlasti za naša izobraževalna društva, pa tudi za druge odre ljudskega in diletantskega značaja neobhodno potrebna; igre se dajo vse brez posebnih pripomočkov lahko uprizoriti.

Zbirka ljudskih iger; dosedaj 11 zv. po K 2-80.

Ta zbirka je zlasti za naša izobraževalna društva, pa tudi za druge odre ljudskega in diletantskega značaja neobhodno potrebna; igre se dajo vse brez posebnih pripomočkov lahko uprizoriti.

Zbirka ljudskih iger; dosedaj 11 zv. po K 2-80.

Ta zbirka je zlasti za naša izobraževalna društva, pa tudi za druge odre ljudskega in diletantskega zna